

СВІТОВА ЕКОНОМІКА ТА ГЛОБАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО

УДК 330.341

Білик Р.С., к.е.н., доцент
кафедри міжнародної економіки
Чернівецький національний університет ім. Юрія Федьковича

ТРАНСФОРМАЦІЯ МЕХАНІЗМІВ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

TRANSFORMATION OF MECHANISMS OF INNOVATIVE DEVELOPMENT OF ECONOMY IN GLOBALIZATION CONDITIONS

Bilyk Ruslana, PhD (Economics), Associate Professor
Department of International Economics
Yuriy Fedkovych National University of Chernivtsi

АНОТАЦІЯ. У статті розглянуто особливості та визначені основні чинники забезпечення інноваційного розвитку національних економік в умовах глобалізації. Обґрунтовано, що на сучасному етапі розвитку світового господарства під час кардинальних трансформаційних змін, що відбуваються в інноваційній сфері, актуалізується питання модернізації механізмів інноваційної політики, формування та реалізації нового стратегічного шляху розвитку на довгострокову перспективу. На основі узагальнення основних результатів дослідження визначено ключові принципи проведення ефективної інноваційної політики у країнах світу в контексті посилення глобальної конкуренції в науково-технологічній сфері.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: інноваційна діяльність, механізми інноваційного розвитку, інноваційне середовище, глобалізація.

ABSTRACT. This article examines the strategy of innovative development and identified key factors ensuring the competitiveness of innovative economies in a globalizing world. Based on the key results of the study identified the key principles of effective innovation policy in different countries in the context of strengthening global competition in science and technology field. Proved that at the current stage of development of the world economy during the dramatic transformational changes taking place in the sphere of innovations, the modernization actualized innovation policy, creation and implementation of a new strategic path of development for the long term. Focusing on innovative development is due to the fact that new technological wave in developed economies in the world able to provide a consolidation of leadership in the status of EU innovators in the creation of advanced innovative technologies and stimulate

the growth of capitalization of technology companies and formation for this account sustainable development and incentives for innovation in manufacturing, the underlying value of the securities of these companies and corporations.

KEY WORDS: innovative activity, mechanisms of innovative development, innovative environment, globalization.

Вступ. Процеси глобальної трансформації притаманні сучасному розвитку світової економіки, супроводжуються поглибленням регіоналізації і одночасною транснаціоналізацією продуктивних сил і капіталів, утвердженням інноваційної моделі розвитку як основи конкурентоспроможності національних економік. В цих умовах постає проблема вибору та дотримання ефективного балансу різних іноваційних векторів світового господарства, пошук і формування нових форм і методів адаптації механізмів інноваційного розвитку національних економік до вимог побудови ефективних міжнародних економічних відносин.

Суперечливі й складні проблеми інноваційного розвитку національних економік в умовах глобалізації знайшли відображення в дослідженнях зарубіжних і вітчизняних учених, зокрема: У. Бека, З. Варналія, В. Геєця, Дж. Гелбрейта, Д. Лук'яненка, Н. Мешко, Р. Робертсона, А. Рум'янцева, В. Сизоненка, Дж. Сороса, Дж. Стігліца, А. Філіпенка, С. Хантінгтона, С. Циганова, А. Чухна, С. Якубовського та багато інших.

Водночас існує об'єктивна необхідність проведення подальших досліджень ролі глобалізаційних чинників в інноваційному розвитку національних економік країн світу, насамперед у напрямках: виявлення й оцінювання трансформаційних змін в інноваційному середовищі, суперечностей й асиметричного впливу глобалізації на ці процеси.

Метою дослідження є аналіз механізмів інноваційного розвитку країн світу залежно від особливостей їх економічної політики і державного регулювання в умовах глобалізаційних процесів, а також розгляд економічних наслідків їх практичної реалізації.

Результати дослідження. Глобалізація як об'єктивний процес міжнародного усупільнення охоплює традиційні і новітні форми

світогосподарських зв'язків (світову торгівлю, міжнародний рух капіталів, міграцію робочої сили, розвиток науково-технічного та інноваційного співробітництва, використання глобальних інформаційних систем), співвідношення між якими знаходиться в процесі безперервних змін. Відповідно, ці зміни супроводжуються модернізацією механізмів інноваційного розвитку, зростаючим використанням інформаційних технологій з метою організації фінансового простору спільного ринку технологічних, соціальних та фінансових інновацій [1]. Виникнення принципово нових аспектів у змісті та способах запровадження сучасних механізмів інноваційного розвитку виходить за межі звичних уявлень про можливості активізації інноваційної діяльності суб'єктів господарювання, підвищення ефективності функціонування національної інноваційної системи (НІС).

Динамічні і не цілком прогнозовані зміни у співвідношенні сил між інноваційно розвиненими країнами і зміни чинників, які визначають успіх товарів і послуг на світових ринках змушують уряди багатьох країн дедалі більше уваги звертати на формування умов стратегічної конкурентоспроможності національної економіки. Глобальна трансформація відкриває широкі можливості для модернізації механізмів інноваційного розвитку, швидкої передачі інформації і знань у вигляді технологій, виникненні новітніх видів діяльності, заснованих на їх використанні. Водночас процеси глобалізації формують принципово нове бізнес-середовище, в якому виникають дедалі більш жорсткі інституціональні вимоги до інноваційно-інвестиційної діяльності суб'єктів ринкових відносин, що має більш непередбачувані наслідки загострення конкурентної боротьби між ними на світових ринках інноваційної продукції і послуг.

Глобалізація інноваційної діяльності супроводжується змінами пріоритетів в процесі розроблення та комерціалізації інновацій, переходом до «відкритих» інновацій і відповідно, переходом до «відкритої» бізнес-моделі. Децентралізоване проведення науково-дослідних робіт, застосування

аутсорсингу, поєднання конкуренції із співробітництвом шляхом створення стратегічних альянсів посилюють ефективність інноваційного бізнесу, створюють передумови виходу на міжнародні ринки. У відповідності з цими процесами відбувається модернізація інноваційного менеджменту, опанування нових аспектів пов'язаних із глобалізацією високих технологій, виробництва, фінансування. Високорозвинені країни світу прагнуть забезпечити наукоємність виробництва на рівні 3% валового внутрішнього продукту (ВВП), про що свідчать наступні дані. У 2016 році наукоємність ВВП у ЄС становила близько 2,0%, у США – 2,6%, у Японії – 3,2%. Тривалий час лідерами в наукоємності ВВП є Швеція та Фінляндія – більше 3,0% [2]. Це показує сталу тенденцію провідних країн до зростання масштабів фінансування наукових досліджень і розробок.

Глобалізація справляє особливий вплив на економіку країн, в яких відбувається ринкова трансформація інверсійного типу. Зокрема в Україні проведення невиважених, штучних реформаторських дій, особливо в процесі реформування власності, призвели до відчуження держави від інноваційних процесів, незацікавленості бізнесу до змін науково-організаційної комбінації факторів виробництва з метою розробки і впровадження нових видів споживчих товарів, новітніх технологій, виробничих і транспортних засобів, відкриття нових ринків і форм організації підприємництва. В результаті негативних процесів постійно знижується показник наукоємності ВВП, який становить менше 1% [3].

Суперечливі та неоднозначні результати ринкової трансформації економіки негативно позначилися на процесах науково-технічного розвитку, оновленні технологічної бази виробництва, структурної перебудови національного господарства, присутності України на світових ринках високотехнологічної продукції. В основу конкуренції, як головної рушійної сили економічного зростання не були закладені інноваційні фактори, можливості ефективного нарощування людського капіталу та інших самовідтворювальних факторів. Водночас, глобалізація економіки,

приєднання України до СОТ – важливої міжнародної організації, до складу якої входить понад 150 країн, припадає понад 95% світового товарообороту, загострює проблему формування здатності країни виробляти товари і послуги, що відповідають установленним міжнародним стандартам [4]. Невисоким є значення глобального інноваційного індексу (ГІІ) України (див. табл. 1).

Таблиця 1.

Глобальний індекс інновацій країн світу (INSEAD) у 2016 р.*

Позиція країни за глобальним індексом інновацій	Вхідний субіндекс	Вихідний субіндекс	Коефіцієнт ефективності	ГІІ (0-100)
Швейцарія (1)	68,4	64,2	1,01	68,2
Швеція (2)	68,8	58,7	0,9	62,4
Велика Британія (3)	67,5	56,3	0,8	62,4
США (4)	68,7	54,1	0,8	60,1
Фінляндія (5)	68,5	51,3	0,7	60,0
Німеччина (10)	61,9	54,0	0,9	57,1
Японія (16)	66,0	43,0	0,7	54,0
Естонія (24)	54,2	49,3	0,9	52,8
Угорщина (33)	53,1	48,0	0,9	47,5
Польща (39)	48,9	40,5	0,8	43,0
Китай (25)	48,7	31,7	0,7	40,2
Україна (56)	38,9	32,5	0,8	36,5

* Джерело: [5]

У зв'язку з цим слід взяти до уваги, що згідно даних Всесвітнього економічного форуму, провідні позиції в рейтингу глобальної конкурентоспроможності у 2016-2017 рр. займали економіки, що базуються на таких інституційних чинниках як передові технології, розвинена бізнес-культура та компетентне макроекономічне управління. Серед 138 країн світу, що увійшли до рейтингу перші місця традиційно посідають Швейцарія, Сінгапур. До десятки найконкурентоспроможніших країн, як і в попередньому році, увійшли США, Нідерланди, Німеччина, Швеція, Великобританія, Японія, Гонконг та Фінляндія, які з високими показниками національної конкурентоспроможності забезпечують вищий рівень добробуту своїх громадян. Україна ж посіла 85 місце, втративши за рік

шість позицій (у попередньому рейтингу займала 79 позицію). Індекс глобальної конкурентоспроможності України становить 4 за семибальною шкалою – це найгірший результат за чотири роки (в останній раз така позначка була досягнута в рейтингу GCI 2011-2012 рр.) [6]. Незважаючи на ту обставину, що Україна згідно рейтингу глобальної конкурентоспроможності перейшла зі списку факторно-орієнтованих економік у перелік економік, орієнтованих на ефективність, фінансові інститути і макроекономічна стабільність є дуже слабкими і вразливими. Регрес у формуванні міжнародної конкурентоспроможності України, перш за все, обумовлений відсутністю як комплексної, так і секторальної стратегій розвитку країни на довгостроковий період. Розробка довгострокової стратегії, з урахуванням сильних та слабких позицій у відповідності з Глобальним індексом конкурентоспроможності, дозволить сформувати тактичні та стратегічні завдання для уряду України, сприятиме інвестиційній привабливості України та формуванню бренду країни [4; 7].

Отже, Україна залишається привабливою для інвестицій, водночас вона не знаходиться осторонь світових процесів, є достатньо інтегрованою у світове господарство і порушення макростабільності на зовнішніх ринках має свій відголос в Україні. Відчувається позитивний вплив на економічний розвиток України і від зони вільної торгівлі (ЗВТ) з ЄС, зокрема, від гармонізації норм і стандартів ЄС у сфері підприємництва та торгівлі, є підвищення місця країни в рейтингу щодо простоти ведення бізнесу за результатами дослідження Світового банку Doing Business-2016 з 87-го до 83-го місця серед 189 економік світу (у 2014 р. – 112 місце, а у 2013 р. – 140). Укладачі рейтингу відзначили ряд покращень у бізнес-кліматі України: поліпшення у сфері кредитування – 19-те місце, реєстрації підприємств – 30-те місце (поліпшення на 40 позицій), реєстрації власності – 61-ше місце (поліпшення на 3 позиції). Положення країни в сферах міжнародної торгівлі (109-те), виконання контрактів (98-ме) та захисту інвесторів (88-ме) не змінилося. Україна значно покращує також доступ до ринків третіх країн

завдяки гармонізації технічних регламентів та стандартів згідно з вимогами ЄС та перехід на прийнятні в усьому світі стандарти шляхом укладання з ЄС угод про взаємне визнання, що передбачає перспективу визнання відповідних українських товарів на ринках США, Японії, Канаді та Кореї [8; 9].

Разом з тим, більшість цих заходів лише незначно поліпшили існуючу систему і Україна в рейтингу поступається як країнам-членам ЄС, так і своїм найближчим сусідам, включно з РФ. За результатами досліджень Європейської бізнес асоціації (ЄБА) показник індексу інвестиційної привабливості у 2015-2016 рр. склав 2,51 і так і не перевищив докризовий рівень 2011 року, залишаючись в негативній площині (є нижчим за 3 бали) [10]. Для подальшого покращення місця України у міжнародних рейтингах актуальним на сьогодні є питання удосконалення правової та організаційної бази для підвищення дієздатності механізмів забезпечення сприятливого інвестиційного клімату й формування основи збереження та підвищення конкурентоспроможності вітчизняної економіки, посилення її інноваційного та експортного потенціалів.

Крім того, великого значення набуває наявність розвиненої системи інститутів інфраструктури інноваційної системи, їх здатності надавати послуги інформаційного фінансового та консультативного характеру. Визнання інноваційності як головного принципу економічного розвитку владними структурами реалізується в створенні Державних цільових програм розбудови інноваційної інфраструктури у єдності її складових – виробничо-технологічної підсистеми, фінансово-економічної, нормативно-правової, територіальної та кадрової складової, розбудови мережі інноваційних центрів, наукових парків, інноваційних кластерів тощо. Але ефективне впровадження цих програм по суті блокується політичною нестабільністю, фінансовими обмеженнями, пов'язаними із відволіканням ресурсів із інноваційної сфери.

Прагнення України інтегруватися у світовий та європейський інноваційний простір та створення в країні довгострокових умов зростання

конкурентоспроможності національної економіки обумовлюють необхідність модернізації механізмів інноваційного розвитку. Різні рівні науково-технологічного розвитку країн ЄС мотивують розробку специфічних підходів адаптації інструментів поглиблення інноваційно-технологічного співробітництва, координації інтеграційних процесів і макроекономічної політики.

За своїм станом вітчизняна промисловість відповідає критеріям четвертого технологічного укладу, основу якого складають чорна та кольорова металургія, синтетичні матеріали, хімічна промисловість та переробна промисловість. Низький ступень інтелектуалізації виробничих процесів не сприяє відтворенню і використанню людського капіталу, оновленню виробничого потенціалу на новій технологічній основі. Середній рівень зносу обладнання в промисловості на початок 2017 року досяг рівня 60-90%. В той же час перехід світових лідерів до п'ятого технологічного укладу, який базується переважно на мікроелектронних технологіях, новітніх інформаційних технологіях дозволяє контролювати їм близько 80% наукомісткої продукції [11; 12; 13]. Результати лібералізації зовнішньоекономічної діяльності вказують, за оцінкою провідних фахівців, на зовсім нееквівалентний обмін не тільки в частині експорту та імпорту високих технологій, а й у цілому, адже у його структурі переважають природні ресурси, а також продукти первинної переробки – у три і навіть більше разів за питомою вагою, ніж у розвиненому світі. Частка готової продукції в структурі експорту у розвинених країнах складає понад 70% і постійно зростає, у той час як Україна не досягає навіть 40% [13].

Економіка України і країн ЄС, США, Японії знаходяться на принципово різних стадіях розвитку. Якщо в розвинених країнах світу останні майже 40 років продовжувався етап, коли вклад науково-технічного прогресу в економічне зростання був вирішальний, то для нашої країни завдання швидкого інноваційного оновлення виробництва ускладнюється загальним станом економіки, неоднозначним впливом

трансформаційних процесів.

В Україні за роки незалежності спостерігаються протилежні процеси: відбувається різке скорочення фінансування науково-технічної та інноваційної діяльності, чисельності науковців у галузі технічних наук, катастрофічне застаріває науково-дослідна база вітчизняної науки. Достатньо навести такі цифри: сучасному рівню світових стандартів відповідає лише близько 2% наукового обладнання, а рівень фінансування науково-технічних робіт складає значно менше гарантованих Законом про наукову та науково-технічну діяльність 30% загального обсягу витрат. Це негативно позначається на технологічному оновленні продукції, інноваційній активності підприємств. Так, за оцінками провідних фахівців, в Україні випускається лише 4% продукції, яка належить до 5-го технологічного укладу, тоді як 3-ій технологічний уклад складає майже 58%, а 4-ий - 38%. Частка високотехнологічної продукції в структурі ВВП становить менше 1%, а на світових ринках – лише 0,02% [11; 13].

Подолання рівня технологічного розриву України з іншими розвиненими країнами світу у значній мірі залежить від позиції, яку займає держава по відношенню до стану і динаміки розвитку інноваційної сфери. Це обумовлено властивостями інноваційної діяльності, які пов'язані з високою капіталоємністю, істотним ризиком втрати фінансових ресурсів, невизначеністю результатів наукових досліджень.

Інноваційний розвиток показує потенціал економіки країни, її здатність до накопичення новітніх знань і технологічних рішень на власній відтворювальній основі. Проте в умовах глобальної трансформації, для якої притаманно прискорення руху інновацій, капіталів, фінансових та інших ресурсів довготривалий соціально-економічний ефект досягається в процесі інтеграції інноваційних можливостей окремих країн. При цьому існуюча нерівномірність інноваційної активності, неспівпадаючі національні інтереси і інтереси окремих бізнес-груп породжують фрагментарність інтеграційних процесів в інноваційній сфері. Тому інноваційна діяльність повинна

забезпечувати як внутрішні потреби національної економіки, так і бути здатною використовувати інтегровані інтелектуальні, науково-технологічні і ресурсні можливості конкурентоспроможного розвитку [14].

Це потребує трансформаційних змін у механізмах інноваційного розвитку з урахуванням взаємодії і взаємодоповненням їх внутрішньої складової, пов'язаної з переформатуванням національної інноваційної системи, і зовнішньої, інтеграційної складової. Основою для такої модернізації є ефективне ринкове господарювання і конкурентоспроможна економіка. Зокрема, інтеграційний потенціал ЄС є привабливим для України за своїми характеристиками загальноекономічного розвитку, інвестиційної діяльності, соціальних стандартів. Водночас аналіз інноваційного потенціалу України за ресурсною, продукуючою і результативною складовою дозволяє стверджувати, що відсутні дієві механізми, здатні гармонійно поєднувати науково-технічні і ресурсні можливості використовувати інтегрований інноваційний потенціал на мікро-, макро-, регіональному та глобальному рівнях [8; 11; 14].

Висновок. Таким чином, трансформаційні зміни у механізмах інноваційного розвитку повинні передбачати поліпшення функціонування національних інноваційних систем за рахунок заохочення нововведень і забезпечення стійкого попиту на інновації, зростання віддачі від інтелектуальних інвестицій, зроблених іноземним капіталом. Стає актуальним застосування пільгової податкової і кредитної підтримки інноваційно активних підприємств, здатних до виробництва і збуту на світових та західноєвропейських ринках високотехнологічної продукції. Доцільно застосовувати структуроутворювачу політику інвестиційних пріоритетів у сфері інноваційної інтеграції, у все більшій мірі підпорядковувати зовнішні запозичення держави структурній політиці, а іноземні і вітчизняні інвестиції – інноваційному розвитку. Зростання новітніх технологій здатна спричинити істотну активізацію інтеграційних процесів, наблизити інноваційну систему України до параметрів інноваційних систем країн ЄС.

Список літератури:

1. Глобальное економічне розв'язання: тенденції, асиметрії, регулювання: монографія / Д. Лукьяненко, В. Колесов, А. Колот, Я. Столярчук и др. – К.: КНЭУ, 2013. – 466 с.
2. Eurostat (2016) Enterprises by type of innovation [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/submitViewTableAction.do>.
3. Державний комітет статистики України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
4. Гець В.М. Інноваційні перспективи України: монографія / В.М. Гець, В.П.Семиноженко. – Харків: Константа, 2006. – 272 с.
5. Global Innovation Index 2016 Winning with Global Innovation Author(s): WIPO, WIPO, Cornell University, INSEAD | Publication year: 2016 http://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_gii_2016.pdf
6. Аналіз індексу конкурентоспроможності України в 2015-2016 рр. [Електронний ресурс]: – Режим доступу: <http://infolight.org.ua/>
7. Стратегії високотехнологічного розвитку в умовах глобалізації: національний та корпоративний аспекти: монографія / За ред. Н.П. Мешко. – Донецьк: Юго-Восток, 2012. – 472 с.
8. Трансформація інноваційного потенціалу України в умовах інтеграції у світову економіку: Під ред. В.І Крамаренко, А.П. Рум'янцева. – Сімферополь: ТНУ ім. В.І Вернадського, ДІАЙПІ, 2013. – 390 с.
9. Инновационные перспективы США, ЕС, Японии (технологические приоритеты и методология формирования) / Отв. ред. А. А. Дынкин. – М.: ИМЭМО РАН, 2013. – 345 с.
10. European Business Association [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://eba.com.ua>.
11. Циганов С.А. Теоретичні основи політики економічного розвитку та механізм її реалізації в контексті глобалізаційних викликів / С.А Циганов, В.О. Сизоненко // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право: Науковий журнал. – К.: УДУФМТ, 2014. – № 5-6. – С.105-112.
12. Циганов С.А. Закономірності інноваційного розвитку банківського сектору економіки / Циганов С.А., Циганова Н.В. // Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Ю. Федьковича Зб. наук. пр. – Вип.592. –2012. – С.91-99.
13. Наукова та інноваційна діяльність України: Статистичний збірник 2016 рік. – К.: 2017, 257 с. // <http://www.ukrstat.gov.ua>.
14. Циганов С.А. Інновації як об'єкт впливу міжнародного фінансового капіталу в умовах циклічних змін економіки / С.А Циганов, Н.М. Процун // Фінанси України. – 2014. – №10. – С. 73-87.

References:

1. Lukynenko, D., Kolesov, V., Kolot, A., Stolyrchuk, Y. (2013). Globalnoe ekonomicheskoe razvitiie: tendencii, asimetrii, regulirovanie [Global economic development: tendencies, asymmetries, adjusting: monograph]. Kyiv: KNEU [in Ukrainian].
2. Eurostat (2016) Enterprises by type of innovation [Electronic resource]. it is access Mode: [http: http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/submitViewTableAction.do](http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/submitViewTableAction.do).
3. Sait «Derzhavnyi comitet statystyky Ukrayiny» [Website «State Statistics Committee of Ukraine»]. [Electronic resource]. it is access Mode <http://www.ukrstat.gov.ua> [in Ukrainian].
4. Heets, V.M., & Semynozhenko V.P. (2006). Innovatciyni perspektyvy Ukrayiny [Innovation horizons of Ukraine: monograph]. Kharkiv: Konstanta [in Ukrainian].
5. Global Innovation Index 2016 Winning with Global Innovation Author(s): WIPO, WIPO, Cornell University, INSEAD [Electronic resource]. it is access Mode http://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_gii_2016.pdf
6. Analiz indeksu konkurentospromozhnosti Ukrayiny v 2015-2016 [Analysis of index of competitiveness of Ukraine in 2015-2016]. [Electronic resource]. it is access Mode <http://infoflight.org.ua/>[in Ukrainian].
7. Meshko N.P. (Ed.) (2012). Strategii vysokotekhnologichnogo rozvytku v umovah globalizacii: nacionalnyi ta korporativnyi aspekty [Strategies of hi-tech development in the conditions of globalization: national and corporate aspects: monograph]. Donetsk: Iugo-Vostok [in Ukrainian].
8. Kramarenko, V.I., & Rumiantsev, A.P. (Ed.) (2013). Transformatsia innovaciynogo potencialu Ukrayiny v umovax ii integracii u svitovu ekonomiku [Transformation of innovative potential of Ukraine in conditions of integration into the world economy: monograph]. Simferopol: TNU Vernadskiy V.I., DIAJPI [in Ukrainian].
9. Dynkin, A.A. (Ed.) (2013). Innovacionnye perspektyvy SShA, ES, Yaponii (tehnologicheskie priority i metodologiya formirovania) [Innovation horizons of the USA, EU and Japan (technological priorities and formation methods)]. Moscow: IMEMO RAN [in Russian].
10. European Business Association [Electronic resource]. it is access Mode: <http://eba.com.ua>.
11. Tsyganov, S.A., & Tsyganova, N.V. (2012) Zakonomirnosti innovatsiynogo rozvytku bankivskogo sektoru ekonomiky [Patterns of innovation development of the banking sector] Scientific Bulletin of Chernivtsi National University Uriy Fedkovich, 592, 91-99 [in Ukrainian].
12. Tsyganov, S.A., & Sizonenko V.O. (2014) Teoretychni osnovy polityky ekonomichnogo rozvytku ta mehanizm ii realizatsii v konteksti globalnyh vyklykiv [Theoretical bases of policy of economic development and mechanism of her realization in the context of calls / of globalization]. Foreign trade: economy, finances, right: the Scientific magazine, 5-6, 105-112 [in Ukrainian].

13. Scientific and innovative activity of Ukraine (2017): Statistical collection 2016. – Kyiv.: [Electronic resource]. it is access Mode <http://www.ukrstat.gov.ua>. [in Ukrainian].

14. Tsyganov, S.A., & Protsun, N.M. (2014). Inovacii yk obekt vplivu mijnarodnogo finansovogo kapitalu v umovax ciklichnix zmin ekonomiki [Innovations as object of influence of international financial capital are in the conditions of cyclic changes of economy] *Finansy Ukrainy (Finance of Ukraine)*, 10, 73-87 [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 22.11.2017р.

УДК 332.142.2

Приходченко Т.А., к.е.н., доцент,
докторант кафедри регіоналістики
і туризму, ДВНЗ «Київський
національний економічний
університет ім. Вадима Гетьмана»

ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ

DIFFERENTIATION OF REGIONAL DEVELOPMENT IN UKRAINE

Prykhodchenko Tetyana, Candidate of Economic Sciences,
Associate Professor, Doctoral student,
Department of regional science and tourism,
SHEI «Kyiv National Economic
University named after Vadym Hetman»

АНОТАЦІЯ. У статті розглянуто існуючі теоретико-методичні підходи до соціально-економічної типізації регіонів України. Проаналізовано розвиток областей України, виявлено сучасні диспропорції регіонального розвитку і причини їх виникнення. Доведено, що в сучасних умовах проблема регіональної диференціації суттєво впливає на ефективність національної економіки. За результатами оцінки соціально-економічної диференціації областей України визначено три основні групи регіонів.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: регіон, регіональна економіка, соціально-економічний розвиток, територіальна диференціація, валовий регіональний продукт.

ABSTRACT. Today it remains vital to ensuring an integrated and balanced functioning of the regions with the use of organizational, economic and legal instruments. Performing this task involves the study of regional differences in socio-economic development.